

Миколаєнко Н. Шинкарук Володимир // Редакторський практикум: Літературні портрети сучасних українських письменників: Студентські дослідницькі роботи / Упоряд. В.І. Башманівський. Кафедра новітньої української літератури та соціальних комунікацій. – Випуск 2. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка. – 2012. – С. 224-230

ШИНКАРУК ВОЛОДИМИР

Володимир Шинкарук зігріє словом, запалить думку, розбудить свідомість, вразить поглядом...

Мене переконували, що талант не буває великим чи малим. Талант просто є. Досі не вірила у твердження, поки не зустріла Володимира Шинкарук. Він і відомий поет, і блискучий композитор, і виконавець. Він же і успішний режисер, і прекрасний ведучий, і доцент кафедри української літератури Житомирського державного університету імені Івана Франка. Список характеристик можна продовжувати. А якщо просто... Він – Талант!

Всевишній благословив Володимира Шинкарука на Спаса 1954 року – 19 серпня, коли Він народився у селищі Вчорайшому Ружинського району. Перші кроки істини розкривала йому бабуся Ганна – мамина мама, яка вчила житейській мудрості, не давала проростати лінощам та зазнайству. І нині улюблена приказка бабусі Ганни: «Повний колос донизу гнеться, а порожній колос доверху пнеться» залишається головним життєвим правилом Володимира Шинкарука.

«Великий» успіх поета зароджений із маленької сцени в дитячому садочку селища Теофіполя на Хмельниччині, куди батьків перевели після ліквідації Вчорайшенського району. Під час дитячого новорічного ранку Він без запинки прочитав напам'ять довжелезний вступ до поеми Олександра Пушкіна «Руслан і Людмила».

Володя не тільки виступав, а й навчав своїх побратимів пісням... з ненормативною лексикою. Перебування в компанії старшого брата не

минулося безслідно. Іще не розуміючи змісту багатьох слів, Володя легко запам'ятав пісні, що нишком співали старші підлітки під час походів у ліс чи на риболовлю. Пісні з Його вуст швидко перелетіли до вух однолітків, і скоро весь дитячий садок весело співав «Родила мама Зиночку», «Ходил я по бульвару, нашел я финский нож» і «В один англійський порт ворвался теплоход»...

Ази науки Володимир Шинкарук почав пізнавати в Теофіпольській школі, яку відвідував лише півтора року, тому що тривала боротьба Микити Хрущова за «укрупнення районів», і державний указ відмінив існування Теофіпольського району. Батьки, як керівники районного рівня, змушені були переїхати у м. Красилів.

Останнє, що запам'ятав Володя зі свого «теофіпольського періоду», – це те, як переводили із старої школи в нову. «Під нову школу віддали колишній райком партії – гарну двоповерхову будівлю з просторими кабінетами і навіть паркетною підлогою. Тому нас примушували носити до школи змінне взуття. В коридорі школярі перевзувалися у легкі туфлі чи навіть кімнатні капці і йшли на уроки», – згадує Він.

У новому місті, де оселилась родина Шинкаруків, батько одразу віддав Володю до музичної школи. Там Він став солістом хору і навіть переміг у районному конкурсі шкільної самодіяльності із піснею «Гайдар шагаєт впереди». Сам зізнається, що Йому швидко набридли гами і сольфеджіо. «Через рік я кинув заняття музикою і сам себе записав до дитячої спортивної школи на секцію легкої атлетики. Потрапив до збірної району з піонерського легкоатлетичного багатоборства (біг на 60 метрів, стрибки у довжину та висоту, кидання тенісного м'ячика). Звичайно також, улюбленою грою залишався футбол. Пам'ятаючи, що воротар – це півкоманди, я вибрав собі місце у воротах».

Досягнення у спорті були на «ура»! Хоча довелося згрішити. П'ятнадцятирічний Володимир Шинкарук, скориставшись чужими документами (за правилами команда мала складатися з гравців, яким не

більше чотирнадцяти років), став чемпіоном області у змаганнях на приз клубу «Шкіряний м'яч». І грав Він на турнірі під прізвисьмом Ворона.

Однак творчість переповнювала молодого, активного, енергійного... Літературний дебют Володимира Шинкарука відбувся у восьмому класі, коли Він у радіопрограму «Клуб фантазерів» написав оповідання «Таємниця шотландського озера», в якому передав власну версію появи чудовиська з озера Лох-пес. Оповідання прочитали по радіо, а в школу надіслали посвідчення члена «Всеукраїнського клубу фантазерів».

Однак чи не найяскравіше враження у Володимира викликав відпочинок у таборі комсомольського активу. Зокрема матч, який зіграли між собою збірна команда табору і збірна військової частини.

«Я стояв у воротах. Не можу і досі пояснити, яким чином мені вдавалося відбивати усі м'ячі, що летіли у мій бік. Було навіть байдуже, з якої відстані завдають удару... Знав, що все одно впіймаю м'яч. Публіка здійснювала неймовірний галас. Суперники не могли забити гол навіть тоді, коли виходили зі мною сам на сам. Кульмінацією гри став пенальті, який мали пробивати у мої ворота. Виконував одинадцятиметровий штрафний удар кращий нападаючий військових, котрого усі називали Спартак. Спартак ударив сильно і досить точно, але я відбив м'яч з-під самісінької штанги... На radoщах наші вболівальники висипали на поле... Суддя на кілька хвилин навіть змушений був зупинити гру. Тоді вперше і востаннє в житті мене на руках високо підкидали вгору...»

Правда, наприкінці матчу мені усе-таки забити гол. Це випадково зробив наш фізрук. Але уявіть собі, школярі, посилені лише фізруком, виграли у військових з рахунком 3:1!» – розповідає Володимир Шинкарук.

«На вечірній лінійці улюблений комсорг табору Раїса Костюченко надала почесне право опустити прапор капітану футбольної команди, але весь табір голосно почав скандувати: "Во-ро-тар! Во-ро-тар! Во-ро-тар!".

І я, з усієї сили намагаючись не розплескати свою радість, по-акторськи накульгуючи, пішов до флагиштоку...

Цей випадок ще більше утвердив мене на думці у майбутньому пов'язати свою долю зі спортом».

Відпочинок у таборі комсомольського активу був доленосним. Знайомство з Андрієм Гичком, який чудово співав, акомпануючи собі на гітарі, стало важливим у житті Володимира Федоровича. Він був у захопленні від його гри, і коли повернувся додому, одразу написав йому листа, в якому попросив дати декілька порад для гітариста-початківця.

І саме за допомогою листів Андрія Гичка Володимир вивчав гітарний гриф, лади, ставив хрестики там, де потрібно було пальцями притискати струни... І після року копіткої праці Шинкарук уже міг на слух зіграти будь-яку пісню, підібравши до неї найпростіший акомпанемент. Тоді і прийшло захоплення Висоцьким, Візбором, Вахнюком, Кукіним, Берковським. Але заняття спортом не залишав, і щоденні посилені тренування призвели до розриву зв'язок і серйозної травми коліна. Розпочинати випускний рік у школі довелося із милиць.

За рік до цього... з'являється перше кохання. Ще й з погрозами. Виявляється, що колишній хлопець Його дівчини служив у війську і прислав друзям листи, в яких обіцяв після повернення «розібратися» із закоханим Володьою. Однак Він не злякався і почав займатися боксом. Через три роки, будучи вже студентом педінституту, став чемпіоном області і здобув перший розряд. «Правда, після того, як на Всеукраїнських студентських іграх наді мною познущався більш вправний боксер і мене знесли з рингу (іти я, зрозуміло, не міг), прийняв остаточне рішення повісити боксерські рукавички на цвях», – ділиться своїми спогадами Володимир Федорович.

Окрім чемпіонства, перше кохання дало дихання поезії. Завдяки цьому почуттю Він написав перші вірші.

...Кохання коханням, а навчання для молодого й свідомого теж важливо. Спроби вступити до Київського державного університету були безуспішними. Та що не робиться, все на краще. Рік після школи

попрацювавши керівником заводського клубу Червоненського цукрового заводу, у серпні 1972 року вступив до Житомирського педінституту. Він лишається незмінним у долі Таланту, щоправда, вже Житомирський державний університет імені Івана Франка. Саме Шинкарук написав гімн університету та майже всім його факультетам.

Розмова про навчання в Житомирському педінституті викликає у Володимира Шинкарука усмішку. Зізнається, що досі в Його пам'яті лишається один із життєвих уроків, який подарував професор Яків Феліксович Ривкіс. А якщо точніше, то це екзамен із зарубіжної літератури. Хоч Шинкарук упевнено відповів на два запитання з білета, але «погорів» через підготовлену монографію про творчість автора «Робінзона Крузо» Даніеля Дефо, яка була вже сьомою для аналізу в групі. Єдина четвірка, отримана за роки навчання в інституті, зовсім не завадила отримати червоний диплом. А урок – бути оригінальним – завжди лишається з Володимиром Шинкаруком й понині. Якщо відверто, оригінальність просто Його переповнює, надихає інших.

Ще в інституті познайомився зі своєю майбутньою дружиною Людмилою. І в передостанній день 1977 року, як тільки-но Володимир повернувся з армії, вони одружилися. Первісточком стала дочка Ірина, яка пішла шляхом свого батька. В 1983 році – останній рік навчання Володимира Шинкарука в аспірантурі Київського державного педінституту імені Максима Горького – народився син. Його назвали Федором на честь батька Володимира.

Знову про творчість. Наприкінці 1975 року інститутський вокально-інструментальний ансамбль «Музики», в якому Володя був солістом, мав виступати у Вінниці на Всесоюзному конкурсі політичної пісні. Коштів для відрядження повного складу колективу не знайшлося, тому було прийнято рішення послати на конкурс не ансамбль, а лише одного соліста. До конкурсної програми був включений власний варіант Шинкарука пісні Юрія

Візбора «Балада про Полоцьк». Додому Володимир повернувся володарем першого місця.

З цією піснею багато що визначального було у долі її виконавця. З нею Він став першим солістом із Житомирської області, який потрапив у популярну розважальну програму Центрального телебачення Москви «Споємте, друзя!». А ще... Він познайомився з Юрієм Візбором і поетом Робертом Рождественським... До речі, Візбор, почувши свою пісню у виконанні Шинкарука, заявив, що така інтерпретація балади йому надзвичайно подобається і що Він має повне право претендувати на співавторство, оскільки досить вдало змінив музичний малюнок пісні та значно посилив її емоційність.

Володимир Шинкарук зізнається, що в сім'ї не завжди підтримували Його захоплення піснею, та нині Він пишається донькою, яка стала співачкою. Першим, хто серйозно оцінив музично-поетичні спроби Володі, був Роберт Рождественський, який не тільки дозволив «псувати» його власні вірші, а й закликав активніше розвивати власну поетичну творчість. На жаль, раптова смерть цього великого поета не дала можливості реалізувати їм спільні плани.

«Серед своїх творчих робіт я б, мабуть, виділив кілька пісень, особливо тих, що написані у співавторстві з Костянтином Яновським. Ні з ким більше я не працював з такою насолодою і натхненням, як із цим надзвичайно талановитим піаністом і композитором», – розповідає Володимир Федорович.

У 1991 році Він отримав почесне звання заслуженого працівника культури України. Хоча вже й до цього пісні й вірші «вишили» долю Володимира Шинкарука. Їхні широкі й міцні крила носили Його по світу. З ними Він побував у Польщі, Румунії, Угорщині, Словаччині, Болгарії, Німеччині, Франції, Сполучених Штатах Америки...

Про час, коли відкривається у Володимира Шинкарука «третє дихання» до творчості, каже, що «у мене склався протягом років певний досвід. Коли

весело, радісно на душі, тоді мені не треба ні віршів, ні пісень. Тільки виникають якісь проблеми, незаслужені образи, тоді я втікаю у творчість – беру в руки гітару або олівець і починаю писати».

...Можливо, хтось вважає, що життєвий шлях Володимира Шинкарука устелений пелюстками троянд. Якби ж то! Усе, що Він досяг у житті – результати постійної та натхненної праці, в яку вкладено і серце, і розум.

Кожна розповідь Володимира Шинкарука зачіпає внутрішні струни душі, допомагає виокремити добро і зло, правду і брехню, спонукає до роздумів та висновків.

І раптом поєднались наші тіні.../ А душі поєднатись не змогли...

Знову дорога і знову чекання, / Знову гріхів спокута... / Перехрести мене сонцем востаннє, / Спогади в пісню закутай.

Твій поцілунок – / Моя загибель / Чи порятунок?

Ще вчусь мовчати, / не тримать образи, / Минуло літо, осінь настає... / Старію я на два життя одразу – / На життя своє і на життя твоє...

Колись якийсь мудрець сказав, / Що всі шляхи ведуть до Риму. / У цих словах не вірна суть, / Тому і вірити їм не треба./ Не всі шляхи у Рим ведуть! / Мене вони ведуть – до тебе!

Продовжую слухати пісні, читати поезію, прозу Володимира Шинкарука і думаю: «Як чудово, що Він не став спортсменом. Ні! Спортсмени теж вписують свої імена у вічність, але ж медалі не можуть жити у душах людей. А поезія! Пісні – духовніші за спортивні перемоги. Нехай на п'єдесталі Його долі сміється щастя!».

...Хіба не переконливо, що Він талант?!. Найкраще перейнятися атмосферою Його концерту чи прочитати Його поезію, прозу – це буде більш ніж доказом.